

**MENETETYT ELINVUODET (PYLL) -INDEKSI
(PYLL = Potential Years of Life Lost)**

Finnish Consulting Group (FCG) laski Kangasniemen kunnan väestölle "menetetyt elinvuodet" (PYLL)-indeksin jonka kehityksestä ja tulkinnasta annetaan oheinen lausunto.

Kangasniemen (5.693 as. 31.12.2011) tilanne PYLL-indeksin mukaan

Vuosittain Kangasniemellä henkistä pääomaa menetettiin 2010 – 2014 (3132 vuotta/100.000) eli selvästi enemmän kuin koko maassa keskimäärin (3321 vuotta/100.000). Muutos Kangasniemellä (5039 → 3142) oli nyt kirinyt kiinni koko maan (4228 → 3321), joten Kangasniemellä suunta on ollut ripeämmin parempaan päin kuin koko maassa. Kangasniemen naisten tilanne (1820 vuotta/100.000) oli nyt selvästi koko maan tasoa parempi toisin kuin kolme vuotta sitten, ja kehityskin nyt (2587 → 1820) oli ollut koko maan kanssa samaa tahtia edistyvää (2611 → 2123). Miehet olivat myös nyt kirineet koko maan tasolle 4365 (koko maa 4497), ja ilahduttavaa on, että Kangasniemen miesten PYLL-kehitys (7344 → 4365) oli nyt ripeämmin laskevaa kuin koko maassa (5823 → 4497).

Kangasniemen miesten keskuudessa:

- Eniten ennenaikaisesti menetettyjä elinvuosia oli aiheutunut verenkiertoelinten sairauksista (33 %). Niiden osalta trendi (984 → 1422) oli ollut huono, päinvastoin kuin koko maassa (1102 → 773).
- Toiseksi suurin osuus miesten ennenaikaisista elinvuosien menetyksistä johtui tapaturmista ja myrkytyksistä (22 %), joista itsemurhat aiheuttivat 73 % kaikista. Miesten itsemurhien osalta tilanne oli kehittynyt ripeästi parempaan suuntaan edellisen mittauksen jälkeen (2197 → 700) ja saavuttanut nyt koko maan tason (880 → 659). On mahdollista, että kolmen vuoden takaisesta ongelman toteamisesta ja sen jälkeisistä toimenpiteistä on ollut apua?
- Kolmanneksi suurimman osuuden miesten ennenaikaisista elinvuosien menetyksistä aiheuttivat pahanlaatuiset kasvaimet (14 % / 383 → 592), joista keuhkosyöpä (tupakka) oli syyllinen 36 %:ssa (49 → 208).
- Ilahduttavaa on myös, että miesten alkoholiperäiset sairaudet ja alkoholimyrkytykset olivat Kangasniemellä nyt pudonneet 4. sijalle (10 % / 588 → 434). Niiden PYLL-osuus oli nyt koko maahan verrattuna selvästi pienempi ja myös kasvutrendi taitunut jyrkemmin koko maahan verrattuna (660 → 588).

Kangasniemen naisten keskuudessa:

- Eniten ennenaikaisesti menetettyjä elinvuosia oli aiheutunut pahanlaatuisista kasvaimista (50 %), mutta tilanne oli edelli-

seen vuosikymmeneen verrattuna pysynyt suunnilleen samassa (585 → 565), koko maan kanssa samalla tasolla (735 → 636). Rintasyöpien osuus kaikista naisten pahanlaatuisista kasvaimista oli 24 %, mutta suunta oli nyt hyvä laskeva (297 → 135) ja koko maan taso (147) oli saavutettu. Hyvä! Keuhkosyövän osalta (18 % kaikista naisten syöpämenetyksistä) tilanne (97) oli valitettavasti vielä koko maata (63) huonompi.

- Toiseksi eniten (11 %) menetyksiä naisilla olivat aiheuttaneet tapaturmat ja myrkytykset, joista itsemurhat olivat syynä 82 %:ssa (0 → 97)
- Hyvä uutinen on, että alkoholiperäiset sairaudet ja alkoholimyrkytykset, jotka aikaisemmassa mittauksessa olivat olleet toisella sijalla naisten PYLL-ongelmien aiheuttajina, olivat nyt selvässä laskussa (691 → 105) ollen nyt koko maata alemmalla tasolla.
- Kolmanneksi eniten ennen aikaisia elinvuosien menetyksiä olivat aiheuttaneet umpieritys ja aineenvaihduntasairaudet (9 %), vaan ei kuitenkaan diabetes. Niiden osuus (131) oli suurempi kuin koko maassa (61) ja trendi hieman laskeva (paraneva) (219 → 131).
- Kangasniemen naisten PYLL-analyyseissä ilmenee kaksi erikoisuutta: 1) ensinnäkin mielenterveyden ja käyttäytymishäiriöiden PYLL-osuus oli 6 % (63). Yleensä mielenterveysongelmat eivät tällä tavoin näy PYLL-analyyseissä (syynä voisi olla nuoren naisen anorexia), 2) toiseksi naisilla ilmenee tavallista enemmän pitkäaikaisten alahengitystiesairauksien aiheuttamia menetyksiä (4 %). Syynä voisi olla sama asia (tupakka?), kuin tavallista suuremmissa keuhkosyöpämenetyksissäkin. Tupakoivatko Kangasniemen naiset enemmän kuin muualla Etelä-Savossa ja jos, niin miksi?

Yhteenveto

Kangasniemellä väestön terveydentila ja sen suunta ovat nyt hyvällä kurssilla toisin kuin kolme vuotta sitten: sekä miehet että naiset ovat kirineet koko maan kiinni.

Miehillä huono löydös on, että verenkiertoelinten sairauksista johtuvat menetykset olivat nyt jälleen ottaneet ensimmäisen sijan ja niiden määrät olivat kääntyneet jyrkkään nousuun. Miesten itsemurhien ja alkoholiperäisten syiden aiheuttamien menetysten väheneminen oli hyvä muutos. Keuhkosyövän osalta (tupakka) miesten tilanne on edelleen koko maata huonompi ja ongelma kasvaa. Ehkäpä Kangasniemellä pitäisi julistaa kollektiivinen tupakkalakko!

Naisilla syöpätautien osalta niiden suuri merkitys naisten PYLL-menetyksissä kolme vuotta sitten antoi aiheen selvittää Suomen Syöpäyhdistyksen kautta niiden esiintyvyyttä alueella. Saadun erilliselvityksen mukaan syöpien ilmaantuvuus ei poikennut Suomen keskiarvoista, joten syyt keskimääräistä suurempiin elinvuosien menetyksiin tältä osin ilmeisesti edelleenkin johtuvat hoitoon hakeutumisesta ja/tai hoidosta itsestään johtuvista syistä. Nyt näyt-

tää siltä, että 'naputus' on auttanut ja muutosta parempaan on tapahtunut. Nyt ei pidä herpaantua, vaan jatkaa määrätietoisesti samalla uralla.

Alkoholin aiheuttavat menetykset näyttävät nyt olevan niin naisilla kuin miehilläkin Kangasniemellä hanskassa. Hyvä! Jatkakaa samaan suuntaa ja kertokaa muillekin, miten sen teitte?

Kouluarvosanat: KANGASNIEMI vs. KOKO MAA	
Naiset:	7 → + trendit 8
Miehet:	7 → + trendit 8
Yhteensä:	7 → + trendit 8

Ehdotus jatkosta

Mikäli koette aiheelliseksi ratkaista esille tulleita ongelmia, olemme mielellämme avuksi. Mahdollisimman laajan asiantuntija-avun hyödyntämiseksi organisoimme kanssanne tilaisuuden 14.6.2016, jossa ongelmiin pyritään löytämään selityksiä ja mahdollisia ratkaisumalleja. Mikäli toivotte lisäinformaatiota mahdollisista jatkotoimenpiteistä ja niiden kustannuksista, yhteyshenkilöinä toimivat allekirjoittaneet.

Mikko Vienonen,
erityisasiantuntija, LKT
FCG Konsultointi Oy
mikko.vienonen@fcg.fi
050-4421 877

Ilkka Vohlonen,
professori,
Itä-Suomen yliopisto
tutkimusjohtaja,
FCG Konsultointi Oy
ilkka.vohlonen@fcg.fi
050-3839 938